

Możliwe przerwy w świadczeniu usług z powodu klęsk żywiołowych

Zalecenia w związku z możliwą długoterminową przerwą w świadczeniu usług komunalnych z powodu klęsk żywiołowych

Departament Ochrony Ludności (Almannavarnir) ogłosił stopień alarmowy na Suðurnes z powodu trzęsień ziemi oraz możliwego wybuchu wulkanu. Jest jasne, że w przypadku wybuchu wulkan sytuacja może się zmieniać szybko i przy niektórych możliwych scenariuszach może być zagrożona także infrastruktura ważna dla ludności. Chodzi tu o dostarczanie energii elektrycznej, ciepłej wody oraz wody pitnej. Ciepła woda dla mieszkańców oraz przedsiębiorstw na Reykjanes jest wytwarzana w elektrowni geotermalnej w Svartsengi. Woda pitna dostarczana do większości mieszkańców oraz firm na Reykjanes pochodzi z ujęć w Lágur, które znajdują się nieco na zachód od Svartsengi. Mają one również znaczenie dla dystrybucji ciepłej wody, bo zimna woda z nich jest prowadzona do elektrowni geotermalnej w Svartsengi, ogrzewana tam i przesyłana do systemu dystrybucji ciepłej wody. To, czy odcięty zostanie jeden z tych zasobów, czy też oba, tzn. ciepła i zimna woda, zależy od miejsca, gdzie wybuchnie wulkan, oraz tego, dokąd popłynie wydostająca się z niego lava. W poniższych zaleceniach omawiane są procedury w przypadku możliwych sytuacji, tj. brak prądu oraz brak ciepłej lub zimnej wody, a także scenariusze, w których dostęp do tych usług zostanie ograniczony. W tym kontekście warto zaznaczyć, że HS Veitur, HS Orka, Landsnet oraz władze pracują nad formami reakcji oraz możliwymi działaniami ratunkowymi, jeśli któryś ze scenariuszy się spełni.

Odpowiedzialność za instalacje domowe oraz ograniczanie szkód

Warto zaznaczyć, że odpowiedzialność za systemy należące do właścicieli domów, tzn. instalacje (elektryczna, ciepłownicza i wodna), ponosi ich właściciel i ważne jest, żeby zrobić wszystko, co możliwe, żeby zapobiec szkodom w tych instalacjach lub by je zminimalizować, jeśli klęski żywiołowe ograniczą dostęp do usług. Należy jednak mieć na uwadze, że jeśli dojdzie do ewakuacji zarządzanej przez Departament Ochrony Ludności, nie jest pewne, że będzie czas na przestrzeganie tych zaleceń, jako że najważniejsze jest zawsze ratowanie życia ludzkiego.

Szczególne instrukcje w związku z długoterminową przerwą w dostawie ciepłej i/lub zimnej wody

Jeśli dojdzie do sytuacji, że przerwa w usługach będzie trwała przez dłuższy czas, należy podjąć szczególne środki, żeby zabezpieczyć instalacje domowe przed szkodą, szczególnie w przypadku niskiej temperatury na zewnątrz i związanego z tym zagrożenia szkodami wywołanymi mrozem w domach. W takiej sytuacji należy zgłosić się po pomoc do specjalistów w sprawie opróżnienia domowych instalacji z wody (zależnie od sytuacji, zarówno z ciepłej wody, jak i wody pitnej). Należy uważać, żeby w przypadku braku wody nigdy nie zostawiać odkręconych kranów, z powodu ryzyka szkód spowodowanych przez wodę po jej ponownym włączeniu.

Korzystanie z energii elektrycznej w przypadku wyłączenia ciepłej wody i wykorzystywania prądu do grzania:

Wybór urządzeń do ogrzewania domów prądem oraz ich używanie

Jeśli dojdzie do sytuacji, że ciepła woda zostanie odłączona na dłuższy czas, należy mieć na uwadze, że system dystrybucji energii nie jest przygotowany do wytrzymania obciążenia w przypadku ogrzewania domów prądem przez wszystkich mieszkańców. Ważne jest więc, żeby mieszkańcy ograniczali zużycie energii, tak żeby każdy dom lub mieszkanie zużywały maksymalnie 2500 W (2,5 kW) do ogrzania domu. Jest bardzo istotne, żeby mieć to na uwadze, wybierając sprzęt, oraz żeby jednocześnie szukać wszystkich możliwych sposobów na ograniczenie pozostałego zużycia energii w domu. Jasne jest, że podana wyżej maksymalna ilość zużywanej energii wystarczy jedynie na minimalne ogrzanie każdego mieszkania. Ważne jest, żeby wszyscy przestrzegali tych ograniczeń, żeby zapewnić bezpieczeństwo wszystkich systemów, tj. zarówno sieci dystrybucji HS Veitur, jak i instalacji elektrycznej w danym mieszkaniu.

Kilka zaleceń dotyczących wyboru urządzenia oraz jego użytkowania:

- **Kluczowe jest, żeby wszystkie urządzenia razem nie zużywały więcej niż 2500 W (2,5 kW).**
- Lepiej używać mniejszych grzejników, które można rozstawić w różnych miejscach domu, niż jednego dużego. Używając większej liczby małych grzejników, można rozłożyć obciążenie na dostępne w domu gniazdka.
- Nie należy pod żadnym pozorem wybierać grzejników mocniejszych niż 1000 W (1 kW), wówczas włączone mogą być maksymalnie dwa takie grzejniki naraz. Wygodnym rozwiązaniem, zależnie od liczby i rozmiarów pomieszczeń, może być rozstawienie w mieszkaniu pięciu grzejników o mocy 500 W (0,5 kW). Większe grzejniki elektryczne można skrócić do 1000 W (1 kW) lub 500 W (0,5 kW) zależnie od potrzeb, tak by łączne zużycie (zsumowane zużycie wszystkich grzejników elektrycznych w mieszkaniu) nie przekroczyło maksymalnego zużycia.
- Kupując nowe grzejniki, należy zawsze zapoznać się z dołączonymi do nich charakterystykami produktu i przestrzegać zaleceń producenta. Ważne, żeby używać grzejników zabezpieczonych przed przewróceniem oraz z automatycznym wyłącznikiem w przypadku przegrzania.
- Jeśli planowane jest używanie grzejników przechowywanych w komórcie lub w wiacie, należy je dokładnie sprawdzić, upewniając się, że są w dobrym stanie. To samo dotyczy kaloryferów pożyczanych od krewnych i znajomych.
- Nie należy nigdy suszyć ubrań ani innych przedmiotów na grzejnikach elektrycznych, ponieważ może to prowadzić do zapłonu.
- Do jednego obwodu elektrycznego można podłączać wyłącznie jeden grzejnik. Zalecane jest zapoznanie się z informacjami w skrzynce elektrycznej dotyczącymi podziału obwodów na pomieszczenia i rozdzielenie grzejników na obwody.
- Podłączając grzejniki elektryczne do prądu, nie należy korzystać z listew zasilających. Należy podłączać je wyłącznie do uziemionego gniazdka w ścianie i upewnić się, że gniazdko jest odpowiedniego rozmiaru.
- Grzejnik należy zawsze ustawiać tak, żeby nie stwarzał ryzyka pożaru lub przewrócenia. Nie należy zostawiać włączonych grzejników na dłużej, jeśli nikogo nie ma w domu.
- Ważne jest, by możliwie ograniczyć pozostałe zużycie prądu, jeśli dojdzie do tego, że ciepła woda będzie niedostępna i trzeba będzie używać energii elektrycznej do ogrzewania mieszkań, a także minimalizować utratę ciepła. [Dokładniejsze informacje dotyczące oszczędzania energii znajdują się poniżej].

Samochody elektryczne i inne:

Ważne jest, żeby auto elektryczne stojące przy domu zawsze było naładowane, a pozostałe samochody zatankowane do pełna, tak żeby samochody były dostępne w razie potrzeby ewakuacji. Jeśli dojdzie do sytuacji awaryjnej, w której należy ograniczyć zużycie prądu, ważne jest, żeby nie ładować samochodów w domach, lecz wyłącznie w stacjach szybkiego ładowania. Należy koniecznie mieć na uwadze, że priorytetem powinno być wykorzystanie energii na cele domowe, w tym do ogrzewania, patrz informacje powyżej. Jest oczywiste, że system nie poradzi sobie z domowym ładowaniem samochodów w takiej sytuacji.

Oszczędzanie energii:

Poniższe zalecenia dotyczą oszczędzania energii, jeśli dojdzie do tego, że ciepła woda nie będzie dostępna i trzeba będzie używać prądu do ogrzewania domów, tak jak opisano powyżej. Należy mieć na uwadze, że w takich warunkach jest mało prawdopodobne, że uda się w pełni utrzymać ogrzewanie domów. Zalecenia dotyczą przede wszystkim użytkownika prądu oraz minimalizowania strat ciepła:

Ważne jest, by ustalić priorytety dotyczące użycia prądu i wyeliminować wszelkie użycie niekonieczne lub takie, z którym system sobie nie poradzi, tak jak opisano powyżej. Główne przykłady:

- Jacuzzi na prąd
- Sauny, łaźnie parowe itp.
- Domowe ładowanie samochodów
- Wszystkie źródła ciepła znajdujące się poza domem, np. maty grzewcze w chodnikach lub na podjazdach oraz podgrzewacze na podczerwień używane na zewnątrz.

Zaleca się również ograniczenie użycia innych sprzętów elektrycznych oraz optymalne wykorzystanie energii, np.:

- Przy gotowaniu nie ma kluczowego znaczenia, czy używa się kuchenki, czy czajnika bezprzewodowego, ale należy zawsze uważać, żeby dobrze wykorzystywać energię i nie podgrzewać niczego bez powodu. W tym wypadku można np. zostawić wodę po makaronie do ostudzenia, zamiast wylewać ją do zlewu. Ciepło z niej pomoże ogrzać kuchnię. Zaleca się również wyłączenie grzejników lub innych sprzętów pobierających dużo prądu podczas gotowania.
- Ograniczenie korzystania z pralki i zmywarki, a jeśli są używane, należy zwracać uwagę, aby optymalnie wykorzystywać ich możliwości. Jest duża różnica między praniem na 60 a na 90°C. To samo dotyczy zmywarek. Należy stosować ustawienia obniżające temperaturę. Podobnie należy wybierać programy, które dłużej trwają, zamiast tych szybkich [używać programów ekologicznych]. Suszarki bębnowe są bardzo energochłonne i najlepiej jest ich nie używać, jeśli prądu brakuje.
- Ponadto można korzystać z zewnętrznych urządzeń do gotowania, jak np. kuchenek lub grilli gazowych. W żadnym wypadku nie należy ich używać w środku.
- Należy ograniczyć użycie światła. Przede wszystkim korzystać ze źródeł światła, które najlepiej wykorzystują energię. Dotyczy to np. nowszych żarówek LED. o Żeby ograniczyć straty ciepła, należy zamknąć wszystkie okna. Może być niezbędne uszczelnienie otwieranych skrzydeł, żeby dodatkowo zapobiec utracie ciepła.
- Dobrze jest również korzystać z zaston i zakrywać okna, gdy nie świeci słońce.
- Zamykać pomieszczenia, które nie są używane i które nie muszą być ogrzewane.

Przygotowanie do możliwego braku prądu

Ogólne zalecenia w przypadku braku prądu Departament Ochrony Ludności zebrał różne informacje dotyczące reagowania w przypadku klęsk żywiołowych, m.in. pod względem braku energii elektrycznej. W tym kontekście zaleca się, żeby w każdym domu była przygotowana tzw. skrzynka awaryjna, zawierająca m.in. niezbędne wyposażenie na wypadek braku prądu. **Zalecenia można znaleźć tutaj www.almannavarnir.is/polski.** W zaleceniach Departamentu Ochrony Ludności kładzie się również duży nacisk na możliwie dobre wcześniejsze przygotowanie do reagowania na sytuację awaryjną. Odsyłamy również do strony internetowej Islandzkiego Czerwonego Krzyża, **www.3dagar.is**, na której jest specjalna podstrona „Co mam robić w przypadku ewakuacji?” [Hvað á ég að gera ef rýming á sér stað?] oraz infografiki dotyczące skrzynki awaryjnej. Inne kwestie, które warto mieć na uwadze, to np. urządzenia elektryczne, które były włączone w momencie odcięcia prądu, takie jak pralka, suszarka itp. To samo dotyczy innego sprzętu, który może stanowić zagrożenie, gdy ponownie uruchomi się po włączeniu prądu, np. urządzenia grzewcze. Ponadto należy pomyśleć o lodówkach i zamrażarkach, jeśli zapowiada się, że brak prądu będzie długotrwały. Ważne jest, by odłączyć od prądu urządzenia elektryczne, które są wrażliwe na jego brak. Powyższe zalecenia obowiązują w przypadku, kiedy jest czas na podjęcie działań i nie doszło do awaryjnej ewakuacji zarządzonej przez Departament Ochrony Ludności.